

ben: Emil Jan...
or, Lewis Stone...
Helyárak: 20

orakor, csak két...
orakor, csak két...
i. Helyárak: 20

USOR

ROPAI

ber 27.

mofón. 12.30:
rakoztató zene.
Hírek. 18: Rá-
fón. 20: Hár-
ás. 20.45: Szim-
I. szimfónia.
Bizet: Arlesli

kir. József ná-
red zenekará-
lehár: Jupiter-
runni keringő.
Oetschlagel:
Abránd Ru-
ner: Siegfried
k. Johes: San
k. 9.30: Hírek.
Egyetemi temp-
s. 12.05: Eugen
ka-zenekarának
Szibéria — in-
román. —
sák. Este volt.
népdal. Má-
Hírek. 1: Pon-
jelentés. 2.30:
füli népművelés
Pontos időjel-
10: A m. kir.
sztérium rádió-
rammofónhang
yelvoktatás. —
Kodály növ-
v. Utána: Pon-
jelentés, hírek
nekarának hang
n: Szentivánéji
Bizet: Az ar-
Gynt.

22.20: Zenekar.
22.20: Zenekar
rakoztató zene.
és zongorajáték.
sák hangv.
lló.

od: Faust című

nikus hangv.
ónikus hangv.
kürtnyelvés.

letések

0 és szörme gal-
k. V. Jánky. P

francia, német,
keres. Str. Miner

munka, montiro-
kebevarrás kizá-
munka szalónjá-
a 16.

ben kinderlieben-
ei Kindern 3-5
esucht. Offerte an
Piata Mihai Vi-

an lakást, ellá-
ann-leányotthon-
bbképzés, német,
yetemi hallgató-
Szentegyház u. 9.

perzsaszőnyegek
on eladók. Art.

ókarban levő bil-
átvételre. Kiesel-
radului, Judetul

ZLET LELKE:
J KELETBEN

XIII EVF. • SZAM 260
(Uj) — Kolozsvár, 1930
november 28 Péntek
5601

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatala
Strada Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10. szám. Telefon: 9 17.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lej
Félévre 600
Negyedévre 320
Egy hónapra 110

**KÜLFOLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hírdetések tarifa szerint
rétetnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ramasetter Robert

BUDAPEST

hisztér 2. II. e. S.

A mi népszámlálásunk

1930 a népszámlálások esztendeje. Az egész világon lázasan dolgoznak az országok és népek statisztikájának összeállításán. A gazdasági, társadalmi és politikai függéseknek ebben a korszakában, midőn az egyéni és közélet minden megnyilatkozását az összefüggések sűrű szalai halózzák be, az államok és a nemzetközi fórumok egyetlen lépést sem tehetnek pontos statisztikai adatok nélkül. A népszámlálásból tudjuk meg, hogy valamely politikai egység hogyan oszlik meg foglalkozási ág, nemzetiségi és valásra való tagozódás, vagy intellektuális képességek szerint. A népszámlálásból tudjuk meg, hányan vesznek aktív és hányan passzív részt a termelés, az alkotó munka processzusában és eszerint szokták megítélni valamely népcsoport gazdasági és társadalmi berendezkedésének egészséges, vagy egészségtelen voltát. A népszámlálás adataihoz alkalmazkodik a törvényhozás, ezután orientálódik az ipari termelés.

A cionista mozgalom megindulásával a zsidó nép is megteremtette a maga népszámlálását. Helyesebben szólna, feléleventette a népszámlálás biblikus hagyományát, amely a Sélkelben nyert kifejezést. De ahogyan a zsidó nép sorsa különbözik az önálló államélet keretei között elhelyezkedett népek sorsától, aképpen különbözik a mi népszámlálásunk is. Mert mindazt, amit mi a zsidóság gazdasági és társadalmi elhelyezkedéséről tudni akarunk, megkapjuk az egyes államok több-kevesebb gonddal el készített statisztikáiban. A mi népszámlálásunk célja viszont mindenekelőtt is az, hogy megtudjuk, hányan vagyunk azok, akik a zsidó népi- és sorsközösséghez való hozzátartozásunkat, mint a közösséggel szembeni pozitív munka kötelességét fogjuk fel. Ebben benn van az után a mi népszámlálásunk külső, demonstratív fontossága is. A sékel, a kifelé a zsidó népakaratot, a zsidó népnek a jobb jövőbe vetett hitét reprezentálja. A mi népszámlálási ívünknek, a sékelnek egyetlen rubrikája van, amelynek kitöltése a zsidó közösséggel való szolidaritás vállalását jelenti az egyéni és államéletnek minden vonatkozásában.

Es ha a sékel a zsidó szolidaritás elő és aktív szimbóluma, — és az! — meg fogja mindenki érteni, hogy Palesztinával kapcsolatos legújabb események után milyen óriási fontossággal bír a mi népszámlálásunk. Februárban összeül a cionista világkongresszus, hogy a Fehér Könyvvel és általában a mandatórius hatalom új palesztinai politikájával szemben állást foglaljon. Nagy-Britannia jelenlegi képviselője, a Macdonald-kormány az elmúlt év augusztusi zavargások alkalmával tanúsított bünnös könnyelműsége és az arab és zsidó követelések között kigyózó rosszindulatú két színű politikája után hivatalos dokumentumot adott ki, amely Fehér Könyv címen lett híressé, sőt hírhedt. Ez a Fehér Könyv gyakorlati megvalósulása esetén alkalmas volna arra, hogy hosszú időre megbénítsa Palesztinában az alkotó munkát, mert két pillérben, a bevándorlásban és a földvásárlásban támadja meg a zsidó nemzet otthonának építését.

Eppen ezért a Fehér Könyv súlyos támadást jelent a zsidó nép összességére ellen, amelyet nemcsak nemes törekvéseiben próbál kétes értékű intézkedésekkel feltartóztatni, de ugyanakkor nemzetközileg biztosított jogaiban is súlyosan megsért. A zsidó nép tiltakozása elemi erővel robbant ki a világ minden részében, a zsidó nemzeti otthonért támadás ellen. Nemesak a cionista gondolat aktív katonái, nemesak megbántott és létében megtámadott Jisuv, hanem a cionizmussal szemben eddig közömbö-

sen, sőt ellenségesen szembenállók is csatlakoztak a tiltakozók tömegeihez. Evezredek óta szunnyadó erők mozdultak meg és keltek életre és talán még a történelem egyetlen szakában sem vált a zsidó népnek oly széles rétegeiben nyilvánvalóvá a tudat, hogy a zsidóságot, mint kollektivitást érő sérelmek elkerülhetetlenül visszahat a zsidó egyén életére. A Fehér Könyv aporófia a cionista mozgalomtól távolállók előtt is megvilágította, hogy Erec Jiszrael szimbóluma lett a léthez és az önálló népi élethez ragaszkodásnak és hogy Palesztina ügye végeredményben a zsidó nép létének, vagy nemlétének kérdése. Ennek a tudatnak meg kell nyilvánul-

nia a mi most meginduló népszámlálásunkban is. A sékel megvétele az élet jogához való ragaszkodás kifejezése lesz, a februári cionista kongresszus pedig a zsidó nép kollektív akaratának imponáns megnyilatkozása kell, hogy legyen a zsidó államgondolatot ért támadással szemben. Minden sékel a zsidó lelkiismeret élő megnyilatkozása és iglenlése azoknak a nemes gondolatoknak és törekvéseknek, amelyeket a cionista mozgalom képvisel. A Fehér Könyv elleni tiltakozások eredményeképpen az angol kormány máris takarodót fújt és most keresi az elkövetett hiba jóvátételének lehetőségeit. De ezzel egyidejűleg akcióba léptek a zsidó államgondolat ellensé-

gei is. És valószínű, hogy a nemzetközi fórumok előtt rövidesen szőnyegre fog kerülni elsősorban a palesztinai mandátum sorsa is. Eppen ezért a februári kongresszusra sorsdöntő feladat vár. Ennek a kongresszusnak az ötezeréves zsidó multat és a zsidó történelmi akaratot kell töretlen egységgel és minden akadályon keresztülgázoló erővel képviselni. Ezért a mi népszámlálásunk ezuttal nemesak önmagunk feletti seregszemle lesz, hanem a zsidó nép szabadságharcának kiemelkedő fázisa, a honfoglalás sorsdöntő etapja. A mi népszámlálási ívünkön csak egyetlen rubrika van, de azt minden zsidónak ki kell tölteni.

Botrány a kamarában

Egy lupista képviselő illuminált állapotban támadta a kormányt a Stewart-szerződés miatt

Bucuresti—Bukarest, november 27 (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara délutáni ülésén ismét súlyos botrány tört ki. A botrányt ezuttal Ceausoglu lupista képviselő idézte elő, aki részegen tántorgott fel a szónoki emelvényre, hogy a Stewart-szerződés ügyében meginterpellálja a kormányt. Napirend előtt Isac többségi képviselő szóval fel és követeli, hogy a Banca Nationala ne támogassa az olyan uzsorakamatokat szedő pénzintézetet, mint a Banca Eschkenazy, hanem az erre a célra szánt összeget bocsássa a parasztok rendelkezésére. Követeli a kényszervégrehajtások eltörlését. Mirescu és Dan Romulus szociáldemokrata képviselők a Monitorul Oficial nyomdájában kitért munkakonfliktus elsímitását sürgetik, majd Capatineanu alelnök bejelenti, hogy a Jon Magura covorlui képviselő halálával megüresedett mandátumot automatikusan a listán utána következő Mihaileanu nemzeti parasztpárti foglalja el. A konstancai választó kerületben megüresedett mandátumot Sfetea Alexe nemzeti parasztpártival töltötték be. A

kamara validálja a két új képviselő mandátumát, majd áttérnek a napirendre, amelyen Ceausoglu lupista interpellációja szerepel a Stewart-szerződés ügyében. Ceausoglu elmondja, hogy négyszer is megsürgette a szövekről az ügy dossziéjának bemutatását, ez azonban mindeddig nem történt meg és így kénytelen magáninformációira támaszkodva megtartani interpellációját. Elmondja, hogy annakidején élesen támadta a szerződést, amelyet a kormány az angol céggel kötött és rámutatott arra, hogy a Stewart-csoport egyrészt nem eléggé komoly és nem nyújt kellő garanciát, másrészt pedig oly súlyosak és annyira megalázók, hogy azokat a román állam nem akceptálhatja. — Önök is felelősek ezért a szerződésért — fordult Ceausoglu a többségi képviselőkhez — mert nemelukként engedelmessékedtek a kormány akaratának. Ennél a kijelentésnél kitért az első botrány. A többségi képviselők hangosan tiltakoztak a sértés ellen. Ceausoglu: Akármennyire is kiabal-

nak, ez a szerződés igen sötét ügy és határozottan panama szaga van. Ismét kitért a botrány. Mire Ceausoglu odakiáltja az öt félbeszakító Oroveanu egyetemi tanárnak: — A diákoknak kellene megbuktatniok önt, ahelyett, hogy ön buktatná meg őket. Tovább folytatva beszédét Ceausoglu, a következőket mondja: — Maguk úgy szavaztak, mint a maculokok. Egy hang a többségből: — Maga sem szavazott másképp, mikor többségi képviselő volt a liberális parlamentben. Anghelescu volt belügyi alminiszter felkéri az elnököt, vonja meg a szót Ceausoglutól. Heves összetűzés támad Leon lupista és Anghelescu között. A közbeszólások és kölcsönös gorbabaskodások után Vasilescu többségi képviselő felszólítására a nemzeti parasztpárti parlamenterek egy része elhagyja az üléstermet. Ceausoglu utánuk kiabál, szinte toporzékolva dühében: — Lelkiismeretlen döggök! Közönséges barmok! Csirkefogók! Pompiliu Ionitescu: Nem szégyeli magát ilyen állapotban kompromittálni a parlamentet. Az elnök, miután háromszor figyelmeztette Ceausoglut, megvonja tőle a szót. Ezután felfüggesztik az ülést, majd Ceausoglu általános derűlttség közepette bejelenti, hogy nem tudott elkészülni interpellációjával és ezért új terminus kitűzését kéri. A többség határozás közepette hozzájárul a kéréshez. Oroveanu tiltakozik a parlament ilyen módon való kompromittálása ellen. Ceausoglu újra közbekiált: — Maga ostoba! Hülye! Ilyen buta egyetemi tanárt még nem láttam! Hát nem hallotta maga süketnéma, hogy nem készültem el az interpellációra? Milliókat lopnak el, utolsó csirkefogó! Még a villát sem tudják a kezükben tartani, olyan parasztok. Neveletlen csürhe. Szégyen, gyalázat, hogy ilyen emberek vannak a parlamentben. Többet a már-már dührohamban kiálló képviselő köré gyűlnek és kitéssékelik az ülésteremből. Ceausoglu a folyosón folytatja átkozódásait. Jelentélen interpellációk után az ülés véget ért.

Vasárnap, november 30-án, d. e. fél 11 órakor
a Magyar Színházban tartja előadását
Dr. Schemarjahu Levin
(Tel-Aviv)
a zsidó reneszánsz mozgalom világhírű interpretátora
A zsidóság aktuális problémái
címen
A népgyűlés keretében felszólalnak:
Dr. Dalázs Endre,
a Jewish Agency erdélyi osztiyának társelnöke,
Dr. Fischer József,
kamarai képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke,
Dr. Fischer Tivadar,
kamarai képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség díszelnöke
B. Karpin (Berlín)
a jeruzsálemi K. H. direktórium delegátusa
Prof. Julian Silberbusch (Csernovitz)
a Consiliul Superior igazgatója.

A Heimwehr legújabb szenzációja: Pabst őrnagy Kinába utazik

Saját vezérei ismerik el a Heimwehr-mozgalom kudarcát

Dr. Steidle visszavonul a politikai élettől

Párizs, november 27. Dr. Steidle, az osztrák Heimwehr egyik vezére, aki most Párizsban tartózkodik, a Matin szerkesztője előtt rendkívül rezignált nyilatkozatot tett az osztrák helyzetéről. A nyilatkozatból, amelynek fontosabb részeit a következőkben közöljük, kiolvasható az osztrák reakciónak a legutóbbi választásokon szenvedett veresége:

Ausztriában a politikai helyzet — mondotta dr. Steidle — rendkívül sötét és nagyon komoly, különösen ha figyelembe vesszük a gazdasági nehézségeket. Önmagában nem volna tragikus dolog, ha a keresztényszocialisták elhatároznák, hogy szövetséget kötnek Schoberrel, vagy a Heimatblokkal. Ilyen politikai koalíciók mindenütt szokásosak. Aggodalomra ad azonban okot az a tény, hogy az a párt, amely a közeledő tél folyamán Ausztriában kormányon lesz, ezzel súlyos felelősséget vállal magára.

A munkanélküliség emelkedésében van és minden elővigyázatossági rendszabály ellenére rövid időn belül óriási méreteket fog ölteni.

Nem vagyok a priori barátja a diktatúrának, sőt azt hiszem, hogy a demokratikus érzékem van.

Ausztriában azonban olyan reformokat kell megvalósítani, amelyek semmilyen parlament nem képes végrehajtani.

Amikor Vaugoin kancellár átvette a hatalmat, azt hittem, hogy ő néhány hónapi kormányzás után választások kiírása nélkül is vállalkozhatik erre a szanalási akcióra. Ezt a békés államcsínyt népszavazás útján kellett volna a lakosság elé terjeszteni hozzájárulás céljából. Akkor ez nem került volna egy puskalövésbe sem, most a választások után már nem lehet azt végrehajtani.

A Heimwehrben, amely néhány hónappal ezelőtt kompakt blokkot alkotott, szakadás állott be.

A Heimwhernek van már Hitler-szernya, bár meg kell állapítanom, hogy parasztjaink soha nem fognak csatlakozni ehhez a mozgalomhoz. A Heimwehr egységének megszűnése következtében a hatalom is kiesett a Heimwehr kezéből, eltűnt a hatalom, amelyre a kormány támaszkodhatna.

Pártjaink körében szakadás dúl, míg a szociáldemokraták csodálatos fegyelmettségéről tesznek tanúságot.

Ilyen körülmények között azt hiszem, hogy én és barátaim nemcsak a politikától vonulunk vissza, hanem mindaddig, amíg a mai helyzet meg nem oldódik, minden akciótól is.

Bécs, november 27. Pabst őrnagy, a Heimwher vezére, aki vasárnap még Bécsben tartózkodott, hír szerint ma külföldre utazott. Hír szerint Pabst őrnagy hosszabb időre mondott búcsút Ausztriának és azt gyanítják, hogy most valószínűleg meg régi tervét: Kinába utazik, hogy ott a hadsereget reorganizálja. Bécsben, ahol dr. Steidle párizsi nyilatkozata nagy feltűnést keltett, Pabst őrnagy elutazásából messzemenő politikai konzekvenciákat vonnak le. Dr. Steidle nyilatkozata és Pabst őrnagy elutazása azt jelenti, hogy az osztrák Heimwher-mozgalomban teljesen véget ért a Steidle-Pabst-éra.

Most már bizonyos, hogy Pabst őrnagy legutóbbi bécsi tartózkodása, a mely alkalommal iparkodott saját helyzetét a Heimwehr kebelében megmenteni, a legteljesebb kudarcra végződött. Heimwehr-körökben ugyan iparkodnak Pabst elutazásának jelentősé-

gét leszállítani, sőt egyes jelentések Pabst őrnagy külföldre utazásának elhalasztásáról szólnak. Dr. Steidle párizsi nyilatkozata után azonban kétségtelen, hogy Pabst őrnagy számára sem maradt más hátra, mint hogy véglegesen búcsút mondjon az osztrák Heimwher-mozgalomnak.

Pabst őrnagy több hónapos számkivetés után visszatért Ausztriába és a Heimwher vezérei abban a reményben, hogy a választások győzelmet hoznak számukra, a határon meleg ünnepségekben részesítették Pabstot. Azóta a választásokon a Heimwhert súlyos kudarc érte, Pabst pedig Kinába készülődik.

Szombatra várják az osztrák politikai válság megoldását

Schober és Vaugoin együtt jelentek meg Miklós köztársasági elnöknel — A szociáldemokraták Vaugoin megbuktatására készülnek

Bécs, november 27. Miklós szövetségi elnök tegnap a válság ügyében a politikuskok egész sorát hallgatta meg. Feltűnést keltett, hogy Vaugoin és Schober együtt jelentek meg az elnöknel audiencián, amiből arra következtetnek, hogy rövidesen sikerül olyan kormányzó-blokk megalakítása, amely a Schober-blokk kívánásainak megfelelő.

A lapok szerint szombatra várható az osztrák belpolitika válságának kiűszöbölése. Erre alapos a remény, azóta, hogy Vaugoin és Schober Miklós előtt megtárgyalták az együttműködés feltételeit.

A tárgyalásokat ma folytatják és ha közbe nem jön valami zavar, a kibontakozásnak semmi sem áll útjában.

Bécs, november 27. A szociáldemokrata parlamenti csoport ma tartotta alakuló ülését. Elnökké választották Seitzot, helyettesévé dr. Dannebergot. Jegyző lett Sever. Seitz politikai expozét mondott, melynek során azt hangoztatta, hogy amennyiben Vaugoin kormánya a nemzetgyűlés összeülése előtt nem mondana le, a pártnak bizalmatlansági indítványt kell előterjesztenie és meg kell bukztatnia a kormányt.

Három évre ítélte a kolozsvári törvényszék Rosenfeld Ignácot

Rosenfeld, vagy az örökségi mese követték el a szélhámosságot!

Cluj-Kolozsvár, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt hirdette ki az ítéletet a kolozsvári törvényszék első szekciója Rosenfeld Ignácnak, a kolozsvári rendőrség volt detektívjének szélhámossági perében. Rosenfeld Ignác tízenöt csalást követett el legutóbbi börtönbüntetése óta Kolozsváron a várt nyolcmillió örökség védelme alatt. Az örökségről még a börtönben szerzett tudomást Rosenfeld, ahol dr. Engel Wolff bukaresti ügyvéd kereste fel azzal a hírrel, hogy nagybácsija meghalt és rátestálta a nyolcmil-

ió lejt képviselő dollár vagyonát. Rosenfeld ekkor lakásán — Honvéd uca 4 szám alatt — „fogadta” a sajtó munkatársait és köztudomásra adta, hogy a nyolcmillió örökségből egymilliót jótékony célra fog fordítani. Mikor aztán kiszabadult, megkezdte jótékony működését a városban. Azt állította, hogy az örökség rövidesen a keze között lesz és kölcsönököt vett fel. És az emberek a jól bereklamizott Rosenfeldnek adtak kölcsön. 1000 lejt, 2500 lejt, 25 ezer lejt, 40 ezer lejt...

Mert Rosenfeld mesterséghez is fo-

1930-31 Rádióév újdonságai:

- INGELEN U 6** 6 lámpás, keretvédő az összes hullámhosszakra (10-2000 m) Abszolút szelektív Minden létező állomást hangszóróban áthallás nélkül vesz.
- INGELEN U 3** 3 lámpás, hálózati készülék az összes hullámhosszakra (20-2000 m) A legkiválóbb 3 lámpás hálózati készülék.
- SABA S 33 W** 3 lámpás hálózati készülék
- SABA S 35 W** 3 lámpás, védő-árcsós, hálózati készülék, védőárcsós audionnal és 3 rúcsos végcsővel 5 lámpás készülékkel egyenrangú
- SABA 4 és 6** 4 lámpás hálózati kész.
- SABAPHON 4** 4 lámpás, hálózati kombinált Rádió-Grammofon-szekerény.
- SABAPHON 6** 6 lámpás, hálózati kombinált Rádió-Grammofon-szekerény

Kérje 100 oldalas, képes új árjegyzékemet **Vértés Vilmos, mérnök Arad**

gott. Kijáró lett belőle. Vállalta például azt is, hogy egy lakatosnak állást szerez a CFR-nél, hogy egy tisztviselőt bejuttat a tartományi főigazgatóságba, etc. Ezekért persze pénzt vett fel és a végén nem intézte el az ügyeket. De nem lehet megtagadni Rosenfeldtől a humort, még ha olyan sok szélhámosságot is követett el. Például megjelent Szalay bádogosmesternél, akinek bemutatatta Erdélyi miniszteriális joggal felruházott tartományi igazgatóját. Ezt az urat Davidnak hívták és mesterségére nézve a kolozsvári tartományi igazgatóság tisztviselője. David, ugy látszik, szereti a hódolatot és megbecsülést, ami egy tartományi igazgatónak — államtitkári címmel — hivatalból kijár és vállalta a szerepet. És ezen az alapon Szalay bádogosmesternél 25 ezer lejt vágott zsebre Rosenfeld.

Ilyenek Rosenfeld bűnügyei. Enyhítő körülménynek csak az számíthat, hogy az örökség nem volt pusztán mese, csak hogy a bukaresti amerikai konzulnál Rosenfeld Ignácot kívül még 17 Rosenfeld jelentkezett a nagybácsi örökségéért. Rosenfeldnek így egy kevéssel többet kellett várnia az örökségre, mint ahogy eredetileg tervezte.

Három évi börtön A bíróság előtt egyébként dr. Giurgiu János tartott védőbeszédet. Dr. Giurgiu János szellemesen mutatott rá arra, hogy talán nem is Rosenfeld, hanem a nyolcmillió örökségtől elragadtatott hiszékenysége volt az oka annak, hogy Rosenfeld a szélhámosságot elkövette. A bíróság végül Rosenfeldet három évi börtönre ítélte tízenötrendbeli folytatolagosan elkövetett csalásért. A védő fellebbezett és kérte az ítélet jogerőre emelkedéséig Rosenfeld szabadlábrahozását. A bíróság a kérést elutasította, ami ellen Giurgiu doktor újabb fellebbezéssel élt.

Lemondott a német igazságügyminiszter Berlin, november 27. Dr. Bredt birodalmi igazságügyminiszter benyújtotta lemondását. Bredt a Brüning-kormány megalakulásakor a német gazdasági párt megbízásából vállalta, mint a párt képviselője, az igazságügyminiszteri tisztséget. A gazdasági párt birodalmi végrehajtó bizottsága kedden délelőtt ülést tartott, amelyen dr. Bredt igazságügyminiszter tudtával ugy határozta, hogy a párt megvonja a bizalmát a Brüning-kabinetből és ennek következtében felszólította a kormányban helyet foglaló reprezentánsát, hogy mondjon le tisztségéről.

Az ülés után Drewitz képviselő, a gazdasági párt elnöke azonnal Brüning kancellárhoz sietett, akinek átnyújtotta dr. Bredt lemondólevelét. Az igazságügyminiszter azért nem tudta személyesen közölni lemondását, mert betegnek fekszik vidéki birtokán.

AZ ANTISEPTIKUS ESZKÖZ AMELY VILÁG HIRNÉMNEK ÖRVEND A

VALDA PASTILLA

AMELY ELTÁVOLITJA ÉS LEGYŐZI A

TOROKFÁJDALMAKAT, KÖHÖGÉST, MEGHÜLEST, VALAMINT A RÉGI VAGY ÚJ TÜDŐBÁJOKAT, CHATARRÓKAT, ASTHMÁT, INFLUENZÁT, STB.

A DOBOZ FAC-SIMILJE

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁBAN ÉS DROGUERTÁBAN

és a rendelkezése fogja törleszteni. A kialakuló új nűsége mellett s Rűzsi bey török lánói gyorsvona ahová ma meg is ügyminiszter hat kodása alatt talál terelnőkkel és a a király előtt.

A szenzációs tá ban több francia formában feltes ország valóban met-orosz-olasz szövetséget,

vagy pedig a eszköznek hasz tengeri követé sére Francia A sajtó megállá szülni mindkét e gető koncepció n rópa keletén, ah államok minden gálnak.

A moszk per fővá készülőd

Párizs, novem ipari párt alapí ben tegnap Ram hallgatták ki. hogy hivatalos továbbá az ang gek és a franci szenveztek az or avatkozás tervé

London, novem horizontján új sz bontakoznak ki. Iyek stabilizálóó tottak, hogy En ayait teljesen m események közp külügyi népbizt gyalásai és Terv miniszter Romá A világsajtó kisebb dologró hogy a békeszer gainak fenntart ugynevezett oro mörült hatalma

egy olasz-oros leg egy Mag tett szövetsé

Ez a blokk az volna s éle Fran rizmusa, nagyha a francia érdeke lamok ellen irán

Ezek a tárgya helyezik az érde a politikai büny Moszkvában zajl vallomásai szen fel az Oroszorsz rus tervekéről.

Nem kisebb sz adás sem, mely ról számol be, ho Trotzkij Stal meg akarja ala terr

A szenzációs es ző részletes tudós Fasisz

London, novem ciation szerint R jedt el, hogy Litv biztos zsebében a szerződés tervezé ből.

Moszkvai lapo mentálják Grand sának híret. A sa got abból az alka készül tenni aró croszellenes blok

Nem kevésbé e hogy a világlápe rint Olaszország zott arra, hogy telt nyujtson.

A szovjet a h rendel olasz h dig nemcsak h hanem tengerá nyü e

Trozkij Stalin megbuktatására megalakítja a negyedik internacionálét

Olasz-orosz-német-török szövetség alakul az antant ellen

Szenzációs vallomások hangzottak el a moszkvai „ipari per”-ben

London, november 27. A világpolitika horizontján új szenzációk: új események bontakoznak ki. Olyan események, amelyek stabilizálásuk esetén arra hivatottak, hogy Európa jelenlegi erőviszonyait teljesen megváltoztassák. Eme új események központjában Litvinov orosz külügyi népbiztos római és berlini tárgyalásai és Tefvik Rützsi török külügyi miniszter Rómába érkezése állanak.

A világsajtó értesülései szerint nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy a békeszerződések igazságtalanságainak fenntartásában érdekelt és az úgynevezett oroszellenes blokkban tömörült hatalmak ellen

egy olasz-orosz-német-török és esetleg egy Magyarországgal kiegészített szövetségi blokk alakul ki.

Ez a blokk az „elégedetlenek blokkja” volna s éle Franciaország szélső militarizmusa, nagyhatalmi önzése, valamint a francia érdekek járszalagján járó államok ellen irányulna.

Ezek a tárgyalások természetesen nem nyelvezik az érdeklődés homlokterébe azt a politikai bünpert is, mely jelenleg Moszkvában zajlik le s melynek egyes vallomásai szenzációs adatokat tárnak fel az Oroszország ellen irányult háborús tervekről.

Nem kisebb szenzációt jelent az a híradás sem, mely Londonból keltezte arról számol be, hogy a számszerűsben élő

Trozkij Stalin megbuktatására meg akarja alapítani a negyedik internacionálét.

A szenzációs eseményekről a következő részletes tudósításaink számolnak be:

Fasiszta-holsevista szövetség

London, november 27. A Press Association szerint Rómában az a hír terjedt el, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztos zsebében az olasz-orosz barátsági szerződés tervezetével távozott Milánóból.

Moszkvai lapok meglepődéssel kommentálják Grandi és Litvinov találkozásának híreit. A sajtó üdvözli Olaszországot abból az alkalomból, hogy tanúságot készült tenni arról, hogy nem hajlandó oroszellenes blokkba lépni.

Nem kevésbé érdekes az a tény sem, hogy a világlapok római jelentése szerint Olaszország hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a szovjetnek öt éves hitelt nyújtson.

A szovjet a hitel terhére hajókat rendel olasz hajógyárakban és pedig nemcsak kereskedelmi hajókat, hanem tengeralattjárókat és könnyű cirkálókat is.

és a rendeléseket gabonaszállításokkal fogja törleszteni.

A kialakuló új európai blokk valószínűsége mellett szól az is, hogy Tefvik Rützsi bey török külügyi miniszter a milánói gyorsvonattal elutazott Rómába, ahová ma meg is érkezett. A török külügyi miniszter háromnapos római tartózkodása alatt találkozik Mussolini miniszterelnökkel és audiencián jelenik meg a király előtt.

A szenzációs tárgyalásokkal kapcsolatban több francia lap a legkomolyabb formában felteszi a kérdést, hogy Olaszország valóban akarhatja-e a török-német-orosz-olasz-osztrák magyar bolgár szövetséget,

vagy pedig a tervet csak pressziós eszköznek használják fel a Földközi tengeri követeléseik kikényszerítésére Franciaországgal szemben.

A sajtó megállapítja, hogy fel kell készülni mindkét eshetőségre, de a fenyegető koncepció még veszedelmesebb Európára keletén, ahol érzékeny és ideges kis államok minden rezdülésre élénken reagálnak.

A moszkvai „ipari párt” elleni per fővádlottja az oroszellenes készülődéseket igazolja

Párizs, november 27. Moszkvában az ipari párt alapítói ellen folyó bünperben tegnap Ramsin elsőrendű vádlottat hallgatták ki. A fővádlott beismerte, hogy hivatalos francia és angol körök, továbbá az angol petróleumérdekeltségű és a francia nagyvezérkar rokonszenveztek az oroszországi fegyveres beavatkozás tervével. Vádlott több ízben

folytatott tárgyalást magasrangú francia, angol és lengyel tisztekkel s ezek során részletekbe menően megtárgyalták az akciót.

Általános volt a vélemény, hogy 6-800 ezer főnyi jól felfegyverzett hadsereggel eredményesen lehetne felvenni a küzdelmet a polgári és kapitalista Oroszország feltámasztása érdekében,

abban az esetben, ha Moszkvában és Leningrádban egyidőben harefa szállnak az ellenforradalom emberei az orosz kar hatalommal. Vádlott szerint a francia nagyvezérkar állandó összeköttetést tartott fenn az ipari párt mérnökeivel.

Iaricsev mérnök a per másodrendű vádlottja megerősíteni törekszik Ramsin vallomását. Londonban volt 1928-ban s ez alkalommal azt a meggyőződést szerezte, hogy az angol nagyipari körök és a konzervatív kormány rokonszenvez a zorosországi fegyveres beavatkozás gondolatával.

A beavatkozást először 1928-ban akarták végrehajtani, majd elhalasztották 1930-ra s utóbb 1931-re, mert beigazolást nyert, hogy a vörös hadsereg erősebb, mint gondolták.

Iaricsev szerint az ipari párt évenként egymillió rubel értékű anyagi támogatást kapott nyugatról.

Ujabb vasutakat szüntet meg a CFR

Bukarest Nagyvárad között két gyorsvonatot építenek le

Bucaresti—Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közelgő téli szezonban, amikor a vasutak forgalma rendszerint csökken, újabb vonatok megszüntetését vette tervebe a CFR. Megszüntetik a Galac—Bukarest között közlekedő 7-8-as számú gyorsvonatokat

a Bukarest—Temesvár közötti 13., 14. és 15. számú gyorsakat, a Bukarest—Nagyvárad közötti 33., 34., a Bukarest—Tövis között közlekedő 35., 36., a Nagyvárad—Szatmári közötti 47., 48. számú gyorsakat s a Galac—Szekelykoesárd között a

Poincaré és Briand fantasztikus koholmányának minősítik a vádlottak vallomását. A francia kormány utasította Herbetet moszkvai francia nagykövetet, hogy a legenergikusabban tiltakozzék a szovjetnél az elhangzott valótlan vallomások miatt.

A jobboldali francia lapok is felháborodással tárgyalják Ramsin moszkvai hazug vallomását. A Matin szerint franciaország méltósága forog kockán és a kormány most már nem tehet mást, minthogy azonnal megszakítsa a diplomáciai összeköttetést Oroszországgal.

Trozkij bosszút áll

E kétségtelenül nagy horderejű események mellett nem kisebb szenzációval hat a Daily Expressnek az a híradása, mely szerint

Trozkij Stalin megbuktatására megalapítja a negyedik internacionálét.

A híradás alapján az angol lapok annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy a Trozkij által alakított internacionálé egészen más politikát fog követni, mint a harmadik internacionálé.

A lakásbérlők küldöttsége a házbérek maximálását kérte a kormánytól

A jelenlegi lakbértörvény meghosszabbítását kívánta a szövetség

Bucaresti—Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután 11 órakor a lakbérlok szövetségének küldöttsége kereste fel Mihalache belügyminisztert, Madger ügyvéd, a szövetség elnökének vezetésével. Madger hosszú expozében ismertette a belügyminiszter előtt a lakbérlok helyzetét, rámutatva arra, hogy a gazdasági válság súlyosbodása következtében a lakbérlok ma sokkal inkább, mint valaha, vannak rászorulva arra, hogy az állam védelmében részesüljenek. A delegáció vezetője kifejtette a továbbiakban, hogy négy év óta az összes kormányok ígérik a lakáskérdés végleges

megoldását és olesó lakásépítési akció bevezetését, mindebből azonban semmi sem valósult meg. Eppen ezért arra való tekintettel, hogy a jelenlegi lakbérleti törvény csak a jövő év áprilisáig van érvényben, máris felhívja a kormány figyelmét erre a problémára és kívánásait a következőkben foglalják össze:

1. A kormány hosszabbítsa meg a jelenlegi lakbérleti törvényt.
2. Maximálják újra a magánlakások, mint az üzletek bérét. Ez utóbbi rendelkezésnek a kamatellenes törvénybe való felvételét kéri, miután a magas lakbér nem egyéb, mint az uzorakamatnak egy formája.

Mihalache belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy ezuttal elsőszöben kerül szembe ezzel a problémával, amely nem az ő, hanem igazságügyminiszter kollégájának hatáskörébe tartozik. Mindenesetre biztosítja a küldöttséget arról, hogy a kormány ugyanazzal a jóindulattal fog viselkedni a lakbérlokkel szemben, mint eddig.

— Biztosíthatom Önöket, — mondotta a belügyminiszter — hogy teljes erőnkkel támogatni fogjuk a szegény lakbérlokét.

A delegáció a napokban Iunian igazságügyminisztert is fel fogja keresni.

Bratianu Vintila áldozatnak játsza ki magát és igyekszik részvétet kelteni

A liberális vezér konfliktusának visszhangja a bukaresti sajtóban

Bucaresti—Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi sajtó még mindig élénken kommentálja Bratianu Vintilának az uralkodóval szemben tanúsított magatartását. Az Adeverul ma délutáni számában Serutator, a Curentulban pedig Pamfil Seicaru foglalkoznak a kérdéssel. Pamfil Seicaru többek között a következőket írja:

„A királyi audienciák arra valók, hogy a politikusok informálják az uralkodót az országban történő eseményekről. Természetes dolog, hogy a király úgy állapítja meg ezen audienciák sorrendjét, ahogyan ő azt jónak és hasznosnak látja. Miután az uralkodó előbb George Bratianu, a pártúto unokaöccsét és Argetoianut fogadta audiencián, Bratianu Vintila kijelentette, hogy nem hajlandó a királyi palotába menni és áldozatnak játszani magát. Az áldozatoknak pedig megvan az a sajátosságuk, hogy részvétet és szimpátiát szoktak maguk köré

gyűjteni. Bratianu Vintilának is sikerült elérnie azt, hogy a liberális párt, amely néhány nappal ezelőtt semmi egyebet nem kívánt inkább, mint az ő távozását, most szolidaritást vállal vele. Holott Bratianu Vintila sokkal jobban tette volna, ha június 8-a után visszavonul végleg mihaieseti birtokára, levonva a Károly herceggel szemben tanúsított magatartásának összes következményeit. Bratianu Vintila azonban nem így eszelekedett. Előbb felemelte szavát a visszatérő herceg ellen, hogy aztán behuzott fejével audienciára menjen a királyi palotába. S az uralkodó látta, hogy nem faltörő kossal, hanem szelid baránnal van esupán dolga, akivel tetszése szerint bánhat el”.

Az Adeverulban Serutator a következőket írja: „Elméletileg a pártok a kormányzás instrumentumait és a megszervezett közvéleményt képviselik az alkotmányos és parlamentáris berendezkedésű

államokban. Ha tehát a legfőbb alkotmányos fórum brüszk magatartást tanúsít eme pártok vezetőivel szemben, ez kétségtelenül messzeható következtetésekre adhat alkalmat. Bratianu Vintila sietett kijelenteni a liberális párt vezetőinek értekezletén, hogy nem személyes konfliktusról, hanem a korona és a pártok közötti kapcsolatokról van szó. Ezt a magatartást magukévá tették az összes liberális vezetők és ezt az álláspontot fogja Duca is kifejteni, amennyiben audienciáján erről a kérdéstről egyáltalán szó lesz”.

MOST JELENT MEG:

Mentő csillagok a zsidó éjszakában

Izzák Arnold novellái és elbeszélései
Ára 80 lej
KAPHATO AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

„Csak rosszindulattal lehet állítani, hogy a szabadkőműves páholyok elzsidósodott intézmények“

A román szabadkőműves páholy nagymestere a kormány gyengeségét vádolja a sorozatos merényletekért

Elzsidósodással vádolják a szabadkőműveséget, amelynek tagjai között püspökök, patriarchák és uralkodók vannak

Bucuresti—Bukarest, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen foglalkozott az Uj Kelet azokkal az eseményekkel, amelyek Bukarestben játszódtak le a szabadkőműves páholykapcsolatban. Ismeretes, hogy a szabadkőműves páholy ellen az elmúlt hetekben kétszer egymásután követtek el bombamerényletet és csak a véletlen mulott, hogy ezek a merényletek nem követelték halálát áldozatokat. A szabadkőműves páholy ellen elkövetett merényletről hasábkon keresztül számoltak be a lapok, a szabadkőműves páholy pedig a maga részéről is megtette a feljelentést a tettesek ellen, de ennek ellenére semmiféle vizsgálat nem indult meg annak megállapítására, hogy kik követték el és milyen okokból a merényleteket.

„Szisztematikus támadások indultak meg a páholy ellen“

A Dimineata legújabb száma intervjút közöl Pangal Ioan volt országgyűlési képviselőtől, aki a román szabadkőműves páholyok nagy mestere.

A szabadkőműves páholy — mondotta a nagy mester — egyik elve az, hogy nem polemizál támadóival. A szabadkőműves eszméket ugyanis semmiféle rágalom nem homályosítja el. Most sem felelnék a kérdésekre, ha a támadások és a merényletek nem veszélyeztetnék nemcsak intézményünket, hanem magát a román állam hírnevét is.

Egy idő óta szisztematikus kampányt vezetnek a szabadkőműveséget ellen. Kezdődött az elmúlt év decemberében, amikor szétrombolták a szabadkőműves páholyok Nagy Keletjének helyiségét.

Akkor mintegy tíz ugynevezett egyetemi hallgató hatolt be a szervezet irodájába és revolverrel kényszerítették az ott tartózkodókat, hogy asszisztáljanak, amíg ők kifosztják a levéltárt.

A hatóságok mindezt télen nézték, annak ellenére, hogy pár napra rá a „Buletinul Anti-Judeu-Masonie“ című folyóiratban megjelentek a levéltárból ellopott iratok. A lap ellen nem indítottak eljárást. A kormány gyengesége szabadon engedte garázdálkodni a szélsőséges elemeket. A legveszélyesebb támadásokban részesítették a páholyokat. Az atak a fentemlített lap novemberi számában érte el kulmináns pontját,

amelyben mintegy bejelentették, hogy a páholy ellen bombamerényletet fognak elkövetni. Ennek a cikknek szerzője pedig a miniszterelnökség mellett működő sajtóiroda egyik tisztviselője.

Hisz-e Ön, hogy van összefüggés a cikk és a merénylet között?

Természetes, hogy minden feltevés arra mutat, miszerint a cikk és a merénylet között szoros kapcsolat van. De nem rám, hanem az igazságszolgáltatásra tartozik annak megállapítása, hogy fennáll, avagy nem ez az összefüggés.

Zsidó vád a páholyok ellen

Ezután a szabadkőműves páholy nagy mestere ismerteti a szabadkőműveséget gondolatát. A szabadkőműveséget alapozza a tolerancia. Eme alapszeme vezeti a szabadkőműves páholyokat akkor, amikor felvesz tagjai sorába minden embert, aki erre érdemes, függetlenül az illető nemzetiségétől, vagy vallásától.

Azt állítani azonban a szabadkőműves páholyról, hogy az elzsidósodott, csak rosszindulattal lehet — folytatja nyilatkozatát Pangal Ioan. Sőt ellenkezőleg,

a zsidóság elenyészően kis számban van képviselve a szabadkőművesek sorában

világszerte és ez alól nem kivétel Románia sem. Annára áll ez a tétel, hogy voltak esetek, amikor antiszemitizmussal vádolták a páholyt. Az igazság az, hogy a nagy nemzeti páholy nem filozofia, nem is antiszemitizmus, hanem pusztán nemzeti és román célokat kö-

vet. Rosszindulatu az a beállítás is, hogy a páholy vallásellenes propagandával foglalkozik. A páholy nem foglalkozik vallási kérdésekkel. Felfogásunk az, hogy hiszünk az egy istenben és a lélek halhatatlanságában. Respektáljuk az ország törvényeit és távol tartjuk magunkat minden politikai és vallási vitától.

— És miben látja az okát annak, hogy ezeknek ellenére is heves kampány folyik a szabadkőműves páholyok ellen?

A lelkek mérgezése

Ez a kampány nem más, mint egyik komponense azoknak az anarchikus tendenciáknak, amelyek hazánkat fenyegetik. Néhány agitátor, akik egyéni reklámcélokat követnek, gyűlöletre igatják a lelkeket és a rendbontások utjára terelik az ifjúságot, legszentebb nevű, hazafias lelkesedésüket használva ki. Nyilvánvaló, hogy a szabadkőműves páholy programja nem rokonszenves eme elemek előtt s így a legszélsőségsőbb hadjáratot indítják ellene. Az a tény, hogy mi hallgatunk, gyengeségnek tűnik fel előttük és így a kampány fokozódik.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy a merényletek milyen hatást váltottak ki a külföldön, a következő feleletet adja a páholy nagymestere:

Akiknek hazafias lelküket akarnak adni

Természetesen a külföldi sajtó utján világszerte elterjedt hírek a legrosszabb benyomást keltették a külföldön.

Odakint nem tudják elképzelni azt,

hogy létezhetik olyan állam, amelyek kormányja van és amelyben büntetlenül követhet el valaki bombamerényletet.

De ugyanezért tiltakoznom kell teljes erővel a hazafias gondolatok kisajátítói ellen, akik azzal vádolnak bennünket, hogy a külföld szolgálatában állunk. A román szabadkőműveséget olyan egyéniségek sorolhat tagjai közé, mint Ion és Dumitru Bratianu, C. A. Rozetti, Titu Maiorescu, Elade Radulescu, Vasile Alexandri és C. Negruzzi. Tagjai sorában a román egyházak püspökei és patriarchái foglaltak helyet, de ezenkívül uralkodók voltak tagjaink között, akik nem fogadnak el hazafias lelküket merényletekkel foglalkozó feleltelen elemektől. Külföldről is felsorolhatok néhány nagy nevet, akik az ottani szabadkőműves páholyok vezető tagjai voltak: Nagy Frigyes, Napoleon, I. Vilmos, III. Frigyes, VII. Eduard mind szabadkőművesek voltak és évszázados tradíció Angliában, Svédországban, Dániában, Hollandiában, a mindenkori uralkodók egyszersmindenkori elnökei a szabadkőműves páholyoknak. Az angol birodalomban több mint félmillió, Amerikában négy és félmillió tagot számlálnak a szabadkőműves páholyok.

A kormány — fejezte be Pangal nyilatkozatát — energikus kezekkel kell hogy elfojtsa azokat a törekvéseket, amelyek felbontják az ország rendjét. Nem lehet ölhetett kezekkel nézni, hogy világszerte tekintélyes szervezetek ellen büntetlenül követhessenek el merényleteket.

Az utóbbi három évben titkos uton négyszáz hadirepülőgépet vásárolt a szovjet Amerikában

Amerikai hajóhad 500 repülőgépet szállít Oroszországnak!

Newyork, november 27. Általános feltűnést keltett egész Amerikában a kommunizmus, amerikai terjeszkedésének megvizsgálására kiküldött bizottság azon megállapítása, hogy a szovjetnek az utóbbi három év folyamán sikerült négyszáz amerikai repülőgépet vásárolnia az Egyesült Államokban és a gépek el is jutottak Oroszországba.

Egyes lapok követelik az Armstrong

orosz kereskedelmi képviselőt tagjainak kiutasítását, mert a titkos vásárlásokat ez eszközölte és a hadügyminisztérium megvesztegetett tisztviselőinek bíróság elé állítását.

London, november 27. A Reuter távirati iroda jelenti Helsinkiből, hogy még meg nem erősített hírek szerint a Finn-öbölben amerikai hajóhadat láttak Leningrád felé haladni 500 repülőgép rakományai.

Az afgán törzsek ismét Amanullaht akarják visszaültetni a trónra

Nadir király uralma megingott

London, november 27. Peshavarból érkező jelentések szerint Afganisztánban erőteljes mozgalom indult meg Nadir király ellen, akinek a hatalma megingott. A király ellenfeleinek a száma egyre növekszik, úgy, hogy rövidesen polgárháborútól lehet tartani az országban. Az egyik legerősebb afgán törzs vezetője, Szulejman seik nyíltan szembefordult a királlyal és azonnali lemondását követeli. A seik

tudomására adta a királynak, hogy a nyílt harctól sem retten vissza és fegyverrel a kezében fordul szembe azokkal a csapatokkal, amelyeket a király ellene fog küldeni.

Kandahar tartomány törzsei is csatlakoztak már a felkeléshez és Amanullahnak, az elűzött királynak pártjára álltak, akit már fel is szőlítottak, hogy térjen vissza hazájába, hogy újra elfoglalhassa trónját.

Ujra elhalasztották a sikkasztással vádolt katonatisztek tárgyalását

58 tanu körül csak 6 jelent meg a tárgyaláson

Cluj—Kolozsvár, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hadbírósg ma délelőtt két magasrangú tiszt sikkasztási perét vette tárgya-

lás alá. Stefanovici tüzérornagy és Fanescu tüzérfőhadnagy az egyik beszárbai tüzérdivízió élelmezési tisztjei voltak és működésükkel kapcsolatban

rendkívül súlyos visszaélések elkövetésével vádolják őket.

A nagyszabású perrel elsősorban egy régi hadbírósg foglalkozott, a felső revíziós bizottság azonban alaki okokból megsemmisítette az ítéletet és a kolozsvári hadbírósgot jelölte ki a tárgyalás megtartására. Mult év júliusában került először a kolozsvári hadbírósg elé az ügy, amikor is a vádlottak távollmaradása miatt elhalasztották a tárgyalást.

A tisztek ellen emelt vád rendkívül súlyos.

Egyikük kilenc, a másik pedig állítólag 17 millió lejjel károsította meg az államot,

egész vonatkomány zab és egyéb takarmányt tüntetve el. A ma délelőttre kitűzött tárgyalásra 58 tanut idéztetett be a katonai ügyészség, azonban mindössze hat jelentkezett közülük. Emiatt a tisztek védői, dr. Fabius, dr. Rang és dr. Mircea Georgescu védőügyvédek a tárgyalás elhalasztását kérték. Negyven órnagy kir. ügyész a tárgyalás megtartását kérte, mert szerinte a hadbírósgnak már ítéletet kell hoznia ebben a hosszú idő óta folyó nagyjelentőségű perben.

A hadbírósg másfélórás tárgyalás után helyt adott a védők előterjesztésének és bizonytalan időre elhalasztotta a tárgyalást.

Tőzsdei adócsalásokkal és csempészéssel vádolják a német Disconto Gesellschaft két igazgatóját

Berlin, november 27. A német pénzügyi körökben igen nagy feltűnést keltek azok a támadások, amelyek a nemzeti szocialista sajtó részéről az utóbbi időben az egyik legnagyobb német bank, a Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft ellen sorozatosan megjelentek. Ezek a pártlapok ugyanis azzal gyanúsították a bank igazgatóit és felügyelőbizottsági tagjait, hogy az 1921-től 1927-ig terjedő időben egy hollandi társaság útján adtak vételi és eladási megbízásokat a német tőzsdéken, hogy ezáltal megtakarítsák a tőzsdei forgalmi adót, amit a belöldi bankoknak le kell róniok, de ami alól a külföldi pénzintézetek mentesítve vannak. Ezenkívül vámcshalásokkal és nagy pénzösszegeknek a külföldre való kicsempészésével vádolják őket, amit abból a célből követtek volna el, hogy az esetleges német vagyonaól kibujjanak. A német Disconto-Gesellschaft e gyanúsítások alapján maga kérte a hivatalos pénzügyi vizsgálatot az intézet ellen, mivel így akarja beigazolni, hogy teljesen alaptalanok és tendenciózusak bizonyos pártlapoknak azok az állandó gyanúsításai és támadásai, melyeket rendszeresen intéznek a nagy német bankok ellen, hogy ezzel a pénzintézetek tekintélyét és helyzetét aláássák.

A Disconto-Gesellschaft ellen folyó vizsgálat során nagyjelentőségű fordulat történt, amennyiben a bank két igazgatója ellen bünvádi feljelentést tettek tőzsdei adócsalás és vagyontértek külföldre való kicsempészése miatt.

A németországi lapok egyelőre még nem közlik teljesen világosan, hogy mik azok a konkrét vádak, amelyek a gyanúsított igazgatók ellen felmerültek és a följelentés anyaga sem került egyelőre nyilvánosságra. A Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft elnöksége a maga részéről nyilatkozatot tett közzé, amely szerint a felmerült vádak tekintetében megindították a vizsgálatot, amelynek befejezéséig a bank vezetősége semmi részletes felvilágosítást nem tud adni a folyamatban levő ügyről.

— Enyhe időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változóan felhős és enyhe időjárás várható reggeli ködökkel. A hőmérséklet Budapesten ma déiben 7 fok Celsiusus.

— Rabindranath Tagore elhagyja Amerikát. Newyorkból jelentik: Az Amerikából távozó Rabindranath Tagore tiszteletére 2000 terítékes bankettet rendeztek, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Kold Schen

Nagy lendülettel

Cluj—Kolozsvár. Uj Kelet tudósítója jesszod ezévi kamp legutóbbi számba Prof. Julian Silber nista tanács igaz alatt és B. Karpin, tórium delegátusán lyó hó 23-án kezdő

A kampányt a helyiesoport által bász tiltakozó gyűl gol kormány nemr her Könyve ellen. kolozsvári WIZO r látogatott teadéluta tiszteletére, amely busch professzor ta tokban gazdag e Schalom Asch műv delutánon mintegy vett részt, akik m kül nagy lelkesedé előadást követő me Keren Hajjeszod al működésre. Hétfőn ey kolozsvári osztá dr. Balázs Endrével lel az élen, valamint zetősége dr. Fische Lipóttal és dr. Mar a WIZO özv. Wer az élen és a kolozs nem minden réteg szokatlanul látogat retében állapították pány lefolytatásána részletét is.

Nagy előkészülete zsidósága dr. Schem tására is. Vasárn ifjúság, teljes tömeg lozsvár zsidóságána fogadni az állomás vezéralakját, aki de Magyar Színházban ting keretében besz gadatátason vesz rés lom Klub helyiségé letére teastélyt.

Dr. Schemarjahu nak, akik már jóv előli a cionista mo voltak. Az orosz szá zül, akik a mult sz országban is megter építő mozgalom el Schemarjahu Levin bak közé tartozik. linben végezve, egy zere volt az oros berlini cionista eg nek vezetői közé t mann Chaim, Leo Jakobsohn és a m vezerei közül több meg a „Jung Israel sületet, amely már

Figye

A zárdanecai zsidó benben, Schechter könyvkereskedésben könyvek, Machzor, met fordítással, val antik k

TALLE

gyári áron. Mzize, T rek en-gros és en-de

Schächter Ábra

Mezőgazda és Takaréks

Cluj-Kolozsvár, Cs Fiókintézet: Dej-Dés, állványi-Szilágyosah, J AFÉHÁI intézetek; a Takarékpénztár Rt., A nek Ujora-Máros

Saját 60 mil

Foglalkozik a bankküz Atatások bel- és kül és leptonosak

Engedélyezel

Kolozsvár zsidósága felkészül Schemarjahu Levin fogadtatására

Nagy lendülettel indult meg Kolozsváron az idei Keren Hajjeszod kampány

Cluj—Kolozsvár, november 27. (Az Új Kelet tudósítójától.) A Keren Hajjeszod ezévi kampánya, mint lapunk legtöbb számaiban már közöltük, Prof. Julian Silberbusch, a legfőbb cionista tanács igazgatójának vezetése alatt és B. Karpin, a jeruzsálemi direktorium delegátusának részvételével folyó hó 23-án kezdődött meg.

A kampányt a kolozsvári cionista helyiesport által rendezett nagyszabású tiltakozó gyűlés előzte meg az angol kormány nevében kibocsátott Fisher Könyve ellen. Kedden délután a kolozsvári WIZO rendezett igen szépen látogatott teadélutánt a delegátusok tiszteletére, amely alkalommal Silberbusch professzor tartott mély gondolatokban gazdag előadást „Nógalakok Sehalom Asch műveiben” címen. A teadélutánt mintegy 60 WIZO asszony vett részt, akik majdnem kivétel nélkül nagy lelkesedéssel vállalkoztak az előadást követő megbeszélésen az ezévi Keren Hajjeszod akciójában való együttműködésre. Hétfőn este a Jewish Agency kolozsvári osztályának vezetősége, dr. Balázs Endrével és dr. Jakobi Emilvel az élen, valamint a helyiesport vezetősége dr. Fischer Józseffel, Fischer Lipóttal és dr. Marton Ernővel az élen, a WIZO özv. Wertheimer Samunéval az élen és a kolozsvári zsidóság majdnem minden rétegének képviselői egy szokatlanul látogatott megbeszélés keretében állapították meg az ezévi kampány lefolytatásának minden legpróbb részletét is.

Nagy előkészületeket tesz Kolozsvár zsidósága dr. Schemarjahu Levin fogadtatására is. Vasárnap reggel az egész ifjúság, teljes tömegével, valamint Kolozsvár zsidóságának színe-java fogja fogadni az allománál a zsidóság nagy vezéralakját, aki délelőtt 11 órakor a Magyar Színházban nagyszabású minting keretében beszél, délután sajtófogadtatáson vesz részt, este pedig a Salom Klub helyiségében tartanak tiszteletére teastélyt.

Dr. Schemarjahu Levin egyike azoknak, akik már jóval Herzl fellépése előtt a cionista mozgalom előharcosai voltak. Az orosz származású diákok közül, akik a múlt század végén Németországban is megteremtették az országépítő mozgalom élő szervezetét, dr. Schemarjahu Levin a legkimagaslóbbak közé tartozik. Tanulmányait Berlinben végezve, egyik megszervezője és vezére volt az orosz-zsidó diákok első berlini cionista egyesületének, amelynek vezetői közé tartozott dr. Weisman Chaim, Leo Motzkin, dr. Viktor Jakobsohn és a mozgalom többi mai vezetői közül többen. Ők alakították meg a „Jung Israel” nevű cionista egyesületet, amely már 1893-ban követelte

egy cionista világkongresszus összehívását, amit azután tudvalevőleg Herzl Vivadar valóított meg

Az 1905—1906. évi oroszországi véres pogromok alkalmával dr. Schemarjahu Levint már Oroszországban találjuk, ahol a zsidóság s különösen a cionisták egyik legismertebb vezetője volt. Ők szervezték meg a zsidó önvédelmet, melynek 132 tagja esett el a pogromrendezők elleni harcban. A pogromok után közvetlenül Oroszországnak Japán ellen viselt sikertelen kimeneteli háborúja következtében a cár kénytelen volt egy választásokon alapuló parlamentet (az első dumát) összehívni. A választási harcokba a cionisták önálló listával indultak (1906 májusában) s az oroszországi zsidóság öt mandátumot szerzett. A zsidó képviselők vezére dr. Schemarjahu Levin volt, aki a дума erőszakos feloszlátása után külföldre indult s a világ legkülönbözőbb országaiban, elsősorban pedig Amerikában vetette meg az alapját a modern cionista mozgalomnak.

Dr. Schemarjahu Levin hazájában szigorúan tradicionális nevelésben részesült. Ritka módon testesíti meg az új zsidó típusát, azt az embertípust, melyet a cionista gondolat megálmodott. Izig-vérig modern ember, akiben a zsidó kultúra és mélyseges zsidó tudás az európai kultúra legnagyobb elemével párosulva eleven egységgé olvadt össze. Beszédstílusának tüzes és gyújtó volta, előkelő megjelenésének magávalragadó charmeje — egy nagyszerű héber és európai egy személyben — a mozgalom legkiválóbb propagátorává teszi s különösen amerikai utazásai által szerzett felbecsülhetetlen érdemeket Palesztina újjáépítése körül. A palesztinai héber iskola és nevelésügy fejlesztése terén hervadhatatlan szolgálatai vannak, a haifai héber technikum teremtése ugyszólván kizárólag az ő műve.

A német kormány

rendkívüli népszövetségi ülészak összehívását fogja kérni a lengyel-sziléziai terrorcselekmények letárgyalására

Ma hozzák nyilvánosságra a német panaszirat tartalmát

Genf, november 27. A német birodalmi kormány a lengyel-sziléziai választási terrorcselekmények miatt panasziratot intézett a népszövetségi főtitkársághoz, amelyet pénteken nyilvánosságra fognak hozni.

A mai berlini birodalmi minisztertanács dönt abban a kérdésben, hogy javasolják-e a sérelmek letárgyalására

külön népszövetségi tanácsi rendkívüli ülészak összehívását, amelyhez Németországnak, mint a tanács tagjának joga van.

Rendkívüli tanácsülést eddig három ízben tartott a Népszövetség. 1921-ben felszüléziai kérdésben, 1925-ben a görög-bulgár konfliktus idején és

1926-ban Németországnak a Népszövetségbe való felvétele előkészítése ügyében.

Párizs, november 27. Varsói jelentés szerint a lengyel kormány egyoldalunak és túlzónak minősíti a lengyel-sziléziai választási visszaélésekről készített német panasziratot.

A japáni földrengésnek 223 ember esett áldozatul, 655 ház megsemmisült, 4500 részben rombadólt

A földlökéseket Newyorkban és Yokohamában is érezték

London, november 27. Tokiói jelentések szerint az Idsu félszigeten pusztított földrengés nyomán mindenütt fokozott tevékenységbe kezdtek a melegforrások és megélnékül a vulkánok működése is.

A földlökések Tokióban és Yokohamában is erősen érezhetőek voltak. Több vízvezetéki főcső a japán főváros üzleti negyedében megrepedt és vízzel árasztotta el a belterületet.

Tegnap több japán repülőgép látogatta meg az elpusztított vidéket. A pilóták az utakon egyelőre megközelíthetetlen tájékról fényképfelvételeket készítettek és azt a jelentést hozták, hogy az elemi csapás több helyütt megváltoztatta a partvidék vonalát, számos utat látogató repedésekkel szakgattott meg és a vasuti vonalat csaknem

egy kilométer hosszúságban keleti irányban 20—30 méterrel eltolta. Numadzutól délkeletre a japán Rivierán több modern nagyszállóda épülete féloldalra dőlt és lakhatatlanná vált. A Tamman-alagut, melyet több mint egy évtizede építenek, 12 lábnyira lesüllyedt. A közelben két vasuti pályaudvar és egy obszervatórium szintén teljesen rombadólt.

A kormány segélyakciót indított meg és közlelmezés által látja el a földrengési terület kárt szenvedett lakosságát.

London, november 27. A British United Press tokiói távirata szerint a japán belügyminisztériumhoz érkezett jelentések alapján a következő jelentést adták ki a földrengés pusztításairól: életét veszítette 223 ember, súlyo-

san megsebesült 146, eltűnt 6. Az épületek közül 655 teljesen megsemmisült és 4500 részben rombadólt.

Fizetésektelen lett egy német posztónagykereskedő. Berlinből jelentik: A kilencvenöt év óta fennálló Ernst Lechner és Horscheimer német posztónagykereskedő cég fizetésektelenséget jelentett be. A cég néhány évvel ezelőtt nagyobb külföldi banknál 10 ezer fontos kölcsönt vett fel, amit azonban nem tudott a megállapított időközökben visszafizetni. Az utóbbi részletfizetéseknél teljesen megakadt. A belföldi hitelezőkkel szemben a cég hasonló helyzetben volt, úgy, hogy kényszeregyezséget volt kénytelen maga ellen kérni.

szélesek elkövetik őket.

szőzben egy rezzott, a felső rezzott alaki okokból tet és a kolozs-e ki a tárgya- év júliusában ári hadbírószádtottak távol-sztották a tár-

vád rendkívüj

ik pedig áll-károsította tot.

b és egyéb ta-ma délelőttre anut idéztetett azonban mind-szülük. Emiatt is, dr. Rang és adóingyvédek a-érték. Negules-tárgyalás meg-nta a hadbíró-hoznia ebben agyjelentőségü

ras tárgyalás előterjesztése elhalasztotta

ásokkal vádolják o Gesell-gatóját

német pénz-feltűnést kel- t. amelyek a- rúszéről az- nagyobb né- ank and Dis- sorozatosan- lapok ugyan- bank igazga- sági tagjait, terjedő idő- után adtak- okat a német- megtakarítsák- amit a bel- önök, de ami- zetek mente- vámszalások- kének a kül- vel vádolják- ból követtek- es német va- . A német- gyanúsítások- ratalos pénz- intézet ellen, ni, hogy tel- ndenciózusak- ok az állandó- ak, melyeket- nagy német- a pénzintéze- t aláássák. t ellen folyó- tőségű fordú- a bank két- eljelentést- és vagyoni- lesempezése

gyelőre meg- zosan, hogy- k, amelyek a- en felmerül- nga sem ke- sságra. A- onto-Gesell- részéről nyi- ly szerint a- ben megindí- nyek befeje- semmi rész- tud adni a

ó, Budapest. i intézet idő- zóban felhős- reggeli kö- lapesten ma

elhagyja- lentik: Az- nath Tago- bankettet- pohárköszön

Figyelem!

A zárdarucsi zsidó-templommal szem- benben, Schechter Ábrahám-féle zsidó könyvkereskedésben mindenféle ima- könyvek, Machszor, stb. magyar és né- met fordítással, valamint új kiadású és antik könyvek,

TALLESZÉK

nyári áron. Mzize, Tfilin és más imasz- tek en-gros és en-detaili legelőcsőbb áron Schächter Ábrahám Oradea

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 3. sz. Fiókintézetek: Dej-Dés, Beclean-Befien, Cehul-silvaniei-Szilágycsok, Jibou-Zeibó, ZÁLAU-Zilah ASZÉHÉK intézetek; a Nagynyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt., Alud-Nagynyed és a- nek Utoara-Marosújvári fiókintézetek.

Saját tőkét 60 millió lei

Fogadjuk a banküzlet minden ágazatával. Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely.

Erdély volt az ára

Károly excsászár különbéke akciójának

Erdődy Tamás gróf szenzációs memoárjai a Sixtus afférről és Károly excsászár különbéke akciójáról

Szemere Pál bécsi újságíró összegyűjtötte Erdődy Tamás grófnak, Károly osztrák császár barátjának memoárjait. Ezek a följegyzések — a legdrámaibb háborus emlékek — most az Amalthea Verlag kiadásában egy pompás könyvbe egybegyűjtve megjelentek. Az alábbi részlet Erdődynek a Sixtus hercegekkel való találkozását mondja el:

Alig pihentem ki magam, amikor március 15-én a császár magához kértetett. A császár komoly, szinte borús arckifejezéssel fogadott.

— Tamás, megint Svájcba kell utaznod...
— Ahogy felséges uram parancsolja!

A császár megbízásából

— De most nehéz feladat elé állítalak, kedves Tamás... El kell hoznod két sógoromat, Sixtust és Xavért Bécsbe. A legnagyobb titokban természetesen. Senkinek halvány sejtelmé nem legyen, hogy ki a két ur, aki téged idekísér. Bernben jelentkeznél fogsz Von Einem generálisnál. Ő majd megadja a további instrukciókat. Einem nem tudja, hogy ebben az esetben kiról van szó. Tehát a legnagyobb elővigyázatosságot követeltem tőled.

Kissé megdöbbenve vállaltam a számomra kiosztott szerepet. Megtudtam a császártól, hogy a két herceget, akik Bertrand mérnök név alatt élnek, egy genfi hotelben kell megvárnom.

Kifogástalan ruhában, jó esomaggal, immár másodikban utaztam Svájcba. A határátlépés már nem okozott szenzációt, minden zavar és elfogódottság nélkül csináltam a dolgot, végre sikerült eljutnom Von Einem tábornokhoz, aki Bernből Genfbe utasított, hogy az ottani főkonzulnál vegyek át két paszszust. A két utlevelet valóban meg is kaptam. Mind a kettő Bertrand névre volt kiállítva.

Kémeik mindenfelé...

Az első napot azzal töltöttem, hogy hotelt keressék, nem azt, ahol a hercegek is megszálltak. Azon gondolkodtam, ne keressék-e fel már a mai napon a hercegeket és miképpen tudnám a legkevésbé feltűnéssel ezt az ügyet elintézni. Sokat kószáltam a városban, végre is elmentem az indóházhoz, abban a reményben, hátha a hercegek éppen akkor érkeznek meg valamelyik vonattal. A vasutnál észrevettem, hogy két férfi, aki mellettem állott, a büffében ugyanazon vonatok iránt érdeklődtek, mint én... Egyszerre eltűntek szemem elől a férfiak. Gondoltam, elmegegyek valamelyik kávéháza. Itt megint megláttam a két urat, amiből nyilvánvaló lett, hogy ezek engemet figyelnek. Kémeik voltak...

Elhatároztam tehát, hogy egy napra el fogok tűnni a városból. Kezifokkoltam magamhoz, odaléptem hotelem portáshoz és azt mondtam neki, hogy egy napra kirándulok. Lehet, hogy holnap nem leszek itt és ha valaki kérdőzködne utánam, mondja meg, hogy holnapután egész biztosan visszajövök. Egész nap az utcákon bolyongtam. Így kerültem a zálogház elé... Beleptem és azt mondtam a becsüsnak, pénzt várok hazulról. Addig elzalogosítottam kabátomat és felöltöttem...

A kapott összegért már a zálogházban egy használt gépszruhát vásároltam, amit ugyanott egy fülkében magamra öltöttem.

Éjjeli menedékhelyen

Mint gépész, most már felkerestem különböző zenés lokálokat, viskít ittam szódával. Munkanélküliek és uccai nők ültek unottan az asztaloknál. Kénytelen voltam ismeretséget kötni és mint-hogy tudok kissé angolul, azt mondtam, hogy kanadai német vagyok. Éjjel után kitaláltam a lokálból és egyenesen egy rendőrhöz fordultam az azzal a kéréssel, nem tudná-e megmondani, hol van a közelben egy éjjeli menedékhely. A rendőr nagyon barátságos volt, elkísért az éjjeli menedékhely kapujáig... Itt egy nagyon tiszta fekvőhelyet kaptam és azonnal elaludtam. Nyöle órák felzavartak és megmondották, hogy azonnal el kell távoznom. Ekkor elmentem a zálogháza és boldogan közöltem a zálogossal, hogy a pénzt megkaptam. Szép rend ruhámat

és felöltöttem tehát kiváltottam, úgy hogy ismét, mint uriember, jelentem meg a város uccáin.

Délfelé bementem a Prinzen Hotelbe, itt a hallban egy fotelbe ereszkedtem és egy párizsi lapot kezdtem olvasni. Délben megérkeztek a hercegek. A portás megmondta nekik, hogy Bertrand mérnök urakat várom.

Együtt a két pármaival

Udvariasan, de nagyon üzletszerűen üdvözöltük egymást, mint olyan emberek, akik egy nagyobb üzleti tranzakciót akarnak lebonyolítani. Mondhatom, a hercegek pompásan játszották szerepeiket és senki nem hitte volna a hotel vendéglőjében, ahol együtt ebédeltünk, hogy két ellenséges állam tisztjei étkeznek egy asztalnál.

Első svájci találkozásunk alkalmával a két herceggel alig érintkeztem, hiszen mindössze néhány óra állott csak rendelkezésünkre. Most azonban dusan volt alkalom a két herceg megismerésére.

Sixtus és Xaver hercegek halkán, de nagy őszinteséggel beszéltek. Sixtus nyíltsággal adta elő terveit.

— En már — mondotta a herceg — 1916-ban, Ferenc József halála előtt megbeszéltem anyámmal egy osztrák-magyar különbéke lehetőségét. Az volt a véleményem, hogy be kell várnai a császár halálát. Nagyon jó értesüléseim voltak a bécsi udvarban történt eseményekről, nagyon jól ismertem sógorom véleményét, tudtam, hogy gyilóli Frigyes főherceget, a hadsereg főparancsnokot és arra gondoltam, hogy Ferenc

József halála után sok mindenen változtatni lehet.
— Már 1916 márciusában Rómában voltam a pápánál. Öszentsége volt oly kegyes kijelenteni előttem, hogy szívesen vállalja Bécs a zantant között a közvetítő szerepet és azon a véleményen volt, hogy az ilyen közvetítések csakis Olaszországnak adandó területi engedmények árán vihetők keresztül.

Erdélyt Romániának!

— Október közepén tárgyaltam Freycinettel. Elmondottam előtte véleményemet. A monarchiát nem szabad széjjeldarabolni, Németországot sem. De hangsúlyoztam és véleményemet azóta sem változtattam, hogy Németország fejét, Poroszországot és a Hohenzollereket le kell nyisszantani. Hangsúlyoztam, hogy Oroszország nem kaphatja meg az 1870-es határait, hanem az 1815-öst. Ausztriában, helyesebben Ausztria-Magyarországon két bomlasztó elem működik: a német nemzetiek és a magyarok. Ezek sovíniszták. En tehát tisztelt sógorommal szemben is azt az álláspontot képviseltem, hogy Magyarország hegemoniáját meg kell szüntetni. Leghelyesebben azzal, ha Erdélyt átadják Romániának, Boszniát és Heregovinát pedig Szerbiának.

— Ugyanezt mondtam Freycinetnek. Nem tartottam helyesnek, hogy a esehék önálló birodalmat kapjanak. En inkább azon a véleményen vagyok, hogy Csehországot personal unióval kell Ausztriához kapcsolni, ugyanígy a „megkisebbitett” Magyarországot, Csehországot az ő nemzeti érzésű németjeivel csak így lehet Poroszország és a pángermán infláció ellen biztosítani.

— Es Itália?
— Trento, Istria, talán Trieszt is kell hogy visszakerüljenek a savoyai lobogó alá.

Ebben a pillanatban a sovány és keskeny Parma-areon sáttáni guny jelent meg.

Franciaország grandrabbija nyilatkozik a jövő háborújáról

A jövő háborújáról szemben egyetlen hatásos fegyver van a morális leszerelés

Párizs, november 27. Közölte az Uj Kelet, hogy Dél-Franciaországban a kormány a polgárok számára hadgyakorlatot rendelt el, amelyen főleg arra oktatták ki a civil lakosságot, hogy repülőgépek esetén, hogy viselkedjenek a gáztámadások ellen. Egy párizsi újság ebből az alkalomból körkérdezést intézett Franciaország kimagasló egyéniségeihez köztük Israel Lévihez, az országos nagyrabbihoz is. A kérdés úgy volt beállítva, van-e mód rá, hogy az irtózatot katasztrófa, amit a jövő háború hozhat az emberiségre, teljesen elháruljon. A legtöbb válasz pesszimista volt és nem kelti a benyomást, hogy Franciaország legjobb koponyái módot találnának egy jövőbeli háború veszélyének elhárítására. A sok válasz közül adjuk a következőket:

Romain Rolland

A nagy író, Romain Rolland a következőképpen vélekedik:
„A mérgező gázok háborúja sokkal nagyobb pusztításokat fog végezni, mint a XIV. század pestise. Ki fogja irtani az emberiséget nagyrészt és elpusztítja a nagy városokat. En egyetlen elhárító rendszabályt látok arra, ami a jövő háborújának borzalmaikat megakadályozhatná: visszamenni a barlanglakó kultúrára. Nem hiszem, hogy egy jövő háborút el lehetne hárítani mindaddig, amíg ki nem irtjuk az emberi butaságot. De azért nem tartom lehetségesnek,

hogy egy háború, bármilyen borzalmas is legyen következményeiben, elpusztítsa az egész emberiséget. Az emberek szí vössága nagy és minden olyan veszedelmek, ami megtizedelte, sikerült átélnie.

Eduard Herriot

A híres államférfi így nyilatkozott a jövő háborújáról:
„A gázháborútól való félelmet teljesen indokoltnak tartom és mi a magunk részéről bizony intézkedéseket fogantatottunk arra nézve, hogy hogyan viselkedjék a lakosság gáztámadás esetén. Lyonban nagy pinchehelyiségeket már berendeztünk arra, hogy a lakosság menedéket találjon bennük. A tűzörség gáztámadás esetére külön oktatást nyer. Próbaalrmet is rendeztünk. Mindez azonban természetesen elenyészően csekély védelem egy jövőbeni háború rémeivel szemben.

Israel Lévy

Franciaország főrabbija ezeket mondta: „Egy jövőbeni háborúval szemben egyetlen hatásos fegyver van és pedig a morális leszerelés. Az emberiséget a biblia szellemében szeretetre kell nevelni. Ezt a célt azonban, fájdalom, nem igen követik és a világ mostani eseményeinek láttára nagyon nehéz dolog optimistának maradni. Mindazonáltal nem szabad elveszteni a hitünket és remélnünk kell, hogy az emberiség jobb énje mégis felül fog kerekedni.”

Szamosfalva mellett két parasztgazdát ütött el a vonat

Az apa[azonnal meghalt, a fiut a klinikára szállították, de már nem segíthettek rajta

Cluj-Kolozsvár, november 27. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma hajnali négy órakor a Szamosfalva melletti baktérházból hívták fel a kolozsvári mentőállomást és egy izgatott hangú kért segítséget egy borzalmas vasuti elgázolás áldozatainak beszállítására.

Amikor a mentőautó a baktérházhoz érkezett, egy részleteiben is

megrázó tragédia két áldozata fekvődt a vagonban.

A mentőorvos az egyik áldozat, id. Gergely Ferenc borogi parasztgazda esetében már csak a halált konstatálhatta, míg fia, ifj. Gergely Ferenc koponyaalapi töréssel, eszméletlenül feküdt a baktérházban, ahová a katasztrófa bekövetkezése után bevitték.

AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD · JUD · ALBA

Az őszi szállítás megkezdődött. Aki biztos eredményt akar elérni, ültessen fákat, bokrokat, stb. az ősz folyamán.
Árjegyzék kívánatra díjmentes

Id. Gergely Ferenc fiával és unokáival, Gergely József szabadságos katonával szekerem igyekezett Szamosfalva felé. Az utszéli esárdálkában pálinkáztak a parasztgazdák és megfelelő mennyiségű pálinkát is vittek magukkal az utra. Jókérdvüen, énekelgetve haladtak a halásorompó felé a parasztek. Mikor a sorompóhoz érték, idősebb Gergely Ferenc megállította a szekert, mert a sorompó le volt eresztve. A három paraszt leugrott a szekerről és részegségükben elhatározták, hogy a sorompón túl fogják bevárni, míg a vonat keresztül robot. Gergely József felemelte a sorompót. A baktér, aki a szamosfalvi állomásról már elindított vonatot várta,

figyelmeztette Gergelyt, hogy hagyja a sorompót eredeti helyzetében, mert a vonat minden pillanatban keresztülrobothat.

Az ittas Gergely tréfával ütötte el a dolgot és mind a három paraszt abban a pillanatban lépett át a sorompón, amikor a vonat keresztülrobothatott. Két jalkiáltás asszisztált a vonatot robajához.

Idősb. Gergely Ferencet száz méternyire vitte magával a vonat, míg fiat husz méterrel lendítette le a töltésről és eszméletlenül fekvő el a pályatest mellett húzóó árokban.

Gergely Józsefnek, aki ugyszólván okozója volt a szerencsétlenségnek, sértetlenül maradt.

A szerencsétlenség áldozatát a bonctani intézetbe szállították, míg ifj. Gergely Ferencet a klinikára hajtott a mentőautó.

ahol azonban pár órai szenvedés után, a műtéli beavatkozás ellenére is, kisenvedett.

Az ügyészség ma délelőtt kiszállt a helyszínre, ahol kihallgatták a baktér, azonban egy Gergely József, mint a baktér vallomásától kiderült, hogy a szerencsétlenségért senki sem felelős és a három parasztgazda ittasságának tudható be, hogy a katasztrófa bekövetkezett. Az ügyészség mindkét holttest eltemetésére megadta az engedélyt.

— Uj színházat avattak fel Csikágóban. Newyorkból jelentik: Csikágóban nagy ünnepélyességgel új színházat avattak fel: a német Operát, amelyet a Csikágóban élő németek nagy áldozatokkal alapítottak. A megnyitó előadáson híres német operanékesek a Valkürt adták elő.

— A kolozsvári Tabla háromévi fegyházzal sujtott egy liliomtipró középiskolai tanárt. Három évvel ezelőtt a dési törvényszék három évi fegyházra ítélte Pop George szamosújvári javítóintézetbeli tanárt, aki egy hétves kislányt a kásába esalt, ahol erőszakot vett rajta. A gyermek szülei feljelentést tettek a tanár ellen, aki embertelen eselekedtet azzal is súlyosbította, hogy megfertőzte áldozatát. A törvényszék ítélete ellen Pop fellebbezett és így az ügy a Tábla-hoz került, amely dr. Giurgiu védőbeszéde után helybenhagyta az elsőfoku ítéletet.

Wiener Medizinal
Kalender 1931 180 Lei
Vidékre utánvétellel küldi
LEPAGE, CLUJ

HIRE

Uj Kelet az egyetem...
Bánsági zsidóság...
Főszervező: Dr. M...
Előző szerkesztő: J...
Bukarest szerke...
Hátszói Ernő, H...
Képek utánnyomását...
megjelenésével eng...

A Haggibbor vivő...
is tudomásul hoz...
mától kezdve a v...
helyiségünkben, St...
rály ucca) 28. sz. al...
tva. A vivás délután...
nélkül estig tart, t...
el, vivőlekeijüket má...
órakban is vehetik...
mindazokat, akik v...
béli szándékukat leve...
re jelenték be, vag...
pokon, hétfőn, szerd...
emélyesen jelentkez...
szakosztály vezetői...
— B. Karpin, az On...
assorozatán. A M...
negh Sabbatján foly...
este 8 órakor a C. F...
szám alatti hűtközs...
on B. Karpin, a Kere...
ció vezetője tart elő...
nista helyzetről. Az...
tő érdeklődés nyilván...
eket szívesen lát a r...
— Az uccán kirabolt...
posta két tisztviselő...
antik: Amerikai stílus...
más történt tegnap...
Birodalmi Bank fiók...
két tisztviselője ötv...
tt a bankba. Amiko...
akartak lépni a ban...
gy autóból négy álar...
éjük, akik revolvert s...
a kényszerítették öke...
azó táska az egyik...
oz volt szájzava, de a...
zajt hirtelen rántás...
gy éles késsel szétvá...
magához ragadta. A...
sak gummiból volt...
e, mindemellett meg...
t tanusítani és segí...
zonban a banditák be...
arokozó autóra és el...
mozás során csak ann...
állapítani, hogy a gé...
rendszáma van és hog...
elvé vette utját.

CZI

— A kolozsvári re...
elmúlt éjszakán bec...
ucca egyik házába. A...
rás házmeister megjel...
meretlen tettesek rá...
két véresre verték. A...
feljelentést tett. A n...
— Kis Viktória esel...
kodás emim feljelen...
eselédeányt. — Az...
ütött ki a Dibella...
gyár festéksztályán...
nult, azonban a tűz...
egyéb kéménytűznel...
záltak.

— Névrekorder ma...
ban a birodalmi kor...
most a legtöbb in...
Mint az egyik angol...
legjobb maharadzsa...
náló”. Tudniillik na...
vannak ezeknek a h...
dhorpuri maharadz...
kező négyüjtemen...
jadhiraja Sri Sawa...
Udaibhan Singh Lo...
ler Jang Jai Deo”. A...
ssa a következő disz...
hajara Shri Sir Ga...
Ezek a leghosszabb...
de a legzengzetesebb...
és a travancorei. A...
következőképpen h...
Sri Sri Jigme Wang...
gók számára fölöt...
vankorai maharadz...
„Sri Rama Varma...
ma Raja Bahadur

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányászati zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc
 Bukarest szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Felelős utánnomlását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A Haggibbor vívószakosztálya ezen is tudomásul hozza a vívóknak, egy mártól kezdve a vívótréningek új helyiségünkben, Str. I. C. Bratianu (arany uca) 28. sz. alatt lesznek megtartva. A vívás délután 2-től megszokott időpontig tart, tehát akiknek meg kell, vívóleckéjüket már a kora délutáni órákban is vehetik. Együttal felkérjük mindazokat, akik vívni óhajtanak, a vívóleckéjukat levélileg a fenti címre jelentsék be, vagy pedig a vívópályán, hétfőn, szerdán és pénteken személyesen jelentkezzenek: Zádor Árpád szakosztály vezetőnél.

B. Karpin, az Onegh Sabbath előadószervezője. A Mizrahi ifjúság Onegh Sabbathján folyó hó 28-án, péntek este 8 órakor a C. Regele Ferdinand szám alatti hitközségi tanácsteremben B. Karpin, a Keren Hajjeszód delegáció vezetője tart előadást a jelenlegi zionista helyzetről. Az előadás iránt érdeklődés nyilváníni meg. Vendéket szívesen lát a rendezőség.

Az necán kirabolták a wittenbergi posta két tisztviselőjét. Berlinből jelentik: Amerikai stílusú vakmerő rablás történt tegnap Wittenbergben. Birodalmi Bank fiókja előtt. A főpostán két tisztviselője ötvenétezer márkát vitt a bankba. Amikor a hivatalnokok akartak lépni a banképület kapuján, egy autóból négy álarcos férfi toppant feljük, akik revolvert szegezve megállták a kényserített őket. A pénzt tartalmazó táskát az egyik hivatalnok vállára volt szíjazva, de az egyik támadó a táskát hirtelen rántással megragadta és egy éles késsel szétvágta, majd a táskát magához ragadta. A megtámadottak csak gummitokkal voltak felfegyverezve, mindamellett megpróbáltak ellenállást tanúsítani és segítségért kiáltottak, azonban a banditák beugrottak a reakcióra kóros autóból és elrohogtak. A nyomozás során csak annyit sikerült megállapítani, hogy a gépkocsinak berlini rendszáma van és hogy a német főváros felé vette útját.

A revizionista párt palesztinai frakciója a Cionista Világszervezetből való kilépés mellett döntött

Jabotinszky hívei a világkongresszuson akarják bejelenteni kilépésüket

Jeruzsálem, november 27. A revizionista párt palesztinai frakciója a napokban tartotta meg Tel-Avivban ezévi konferenciáját. A konferencián tulsúlyba került az a szélsőséges szárny, amely a revizionistáknak a cionista szervezetből való azonnali kilépése mellett foglalt állást. A központi vezetőség elnöke dr. Wolfgang von Weist, alelnöke pedig dr. Wunderlichet választották meg. Ezenkívül tagjai a vezetőségnek: Achi Mayer, a palesztinai nacionalista ifjúsági liga vezetője és Mose Segal, a Jomkippurok a Szentfal mellett letartóztattak, mert követelték, hogy engedélyezzék a sófár megfuvását.

A konferencia határozatai javaslatban hívja fel a revizionista párt központi vezetőségét a cionista szervezetből való azonnali kilépésre. A továbbiakban a határozati javaslat az angol kormánnyal való tárgyalások megszakítása mellett és a palesztinai Legislative Council létesítése ellen foglalt állást.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint, az európai revizionisták két pártra szakadtak. Az egyik csoport Richard Liechtheim és Meer Grossmann vezetésével továbbra is kitart amellett, hogy a cionista szervezetet belül harcoljanak a revizionista gondolatok érvényesüléséért. Ezzel szemben Jabotinszky hívei maximális programot akarnak a februári kongresszus elé terjeszteni s el vannak határozva arra, hogy a program el nem fogadása esetén — ami nagyon valószínűnek látszik — kilépnek a szervezetből.

Házasság. Ehrenfeld Zsuzska és Löwenstein József gyógyszerész vasárnap, folyó hó 30-án tartják esküvőjüket Nagyváradon.

A Hitaehdut Haavodah folyó hó 29-én, szombaton este 9 órai kezdettel Str. Cogalniceanu (Farkas uca) 7. sz. alatt műsoros táncestélyt rendez, melyre vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

Újbeli mozgolódnak a kurd törzsek. Londonból jelentik: Irak állam kurd vidékein új felkelés tört ki Mahmud seik vezetésével. A felkelés leverésére az irakvidéki csapatokat angol légi erőkkel erősítették meg. Az operációknak Szulaimaniban van a bázisuk, azonban csapatokat küldtek a lázongó vidékekre.

Uj iparág fejlődött ki Amerikában. Newyorkból jelentik: Az általános nagy gazdasági világválság közepette Amerikában most egy teljesen új iparág fejlődött ki: a miniatűr golfjátékszerek gyártása. Egész Amerikában óriási mértékben alig egy év alatt terjedt el ez a sport s nincs az a lakás, ahol ne állítanak fel a miniatűr golfpályát. Egész sereg vállalat rendezkedett be ennek a gyártására, eddig összesen százötven millió dollár tőkével. Ezek a gyárak egy év alatt negyedmilliárd dollár forgalmat értek el.

Arról értesülünk, hogy az Ambrosi, Fischer és Társai nagyenyedi cég, az általa már 1907-ben létesített Stirbey-féle faiskolát és szőlőültvénytelep kezelését újból átvette.

Badenben egy moziban antiszemita tüntettek. Bécsből jelentik: A Bécs melletti Badenben a „Két világ” című film előadása közben a Beethoven-moziban horogkeresztesek nagy antiszemita tüntetést rendeztek és büzbombákat dobáltak szét, valamint riasztó patronokat robbantottak fel. A rendezvarókat erőszakkal kellett a moziból eltávolítani. A rendőrség 12 tüntetőt előállított.

A pénzügyminisztérium mentesítette a forgalmi adó alól az aradi husiparosokat. Az adótörvény a husiparosokat kereskedőknek tekintve, 16 százalékos adóval rója meg és így a forgalmi adótörvény szerint ök mentesítve vannak ezen adó alól. Mindezek dacára a legtöbb erdélyi városokban még forgalmi adóval is megrojják őket. Az aradiaknak a pénzügyminisztériumban sikerült kiforszírozni egy döntést, mely szerint azok a husiparosok, akik a husot nem dolgozzák fel, tehát nem hoznak forgalomba felvágottat, nem kötelesek forgalmi adót fizetni.

NAPRÓL-NAPRA

Trieszti jelentés szerint az anconai kerületben Fermo és San Giorgio között közlekedő helyi vonat kisiklás után a mélységbe zuhant. Egy épület a rázuhánókocsik sulya alatt összeomlott. A szerencsétlenségnek 7 halottját és 11 sebesültjét emelték ki eddig a kocsik romjai alól. Az összeomlott ház omladékainak átkutatását megkezdték. Valószínű, hogy a halottak száma emelkedik, mert a házban több tartózkodtak a szerencsétlenség pillanatában.

Stegerwald német birodalmi munkaügyi miniszter ma délelőtt tárgyalást folytatott a szociáldemokrata birodalmi gyűlési frakció vezetőivel a birodalmi kormány pénzügyi programjáról. A megbeszélések után megtartott birodalmi minisztertanács hivatott dönteni abban a kérdésben, hogy a pénzügyi programot parlamenti uton, vagy szükségrendelettel léptessék-e életbe.

Bennet kanadai miniszterelnök, aki jelenleg a francia fővárosban tartózkodik, az újságírók előtt kijelentette, hogy Kanada több gabonát termel, mint amennyit lakossága elfogyasztani tudna. Kanada kész eladni terméfeleslegét és Franciaországot e tekintetben fontos piacnak tekinti.

A leszerelési bizottság genfi ülésén azzal a tervvel foglalkoztak, hogy ajánlani fogják a Népszövetség mellett működő állandó leszerelési bizottság felállítását, amelynek feladata lenne, hogy a létrehozandó leszerelési egyezmény végrehajtásán állandóan őrködjenek és az összes tagállamok fegyverkezését ellenőrizzék.

Az Evening News távirata szerint a Kanári szigetek egyikén, Teneriffában Santa Cruz de Teneriffa kikötői munkásai zavargást inszenáltak. A munkanélküli munkások és a rendőrség összeütközésének 3 halottja és sok sebesültje van. Ma proklamálták a szigeten az általános sztrájkot. Az üzleteket nem nyitották ki. A lakosság tüntet és a kormányzó távozását követeli.

CZILLÉR

végkiárúsítja közismert legjobb minőségű áruraktárát

PIATA UNIRII (Főter) 14

A kolozsvári rendőrség hírei. Az elmúlt éjszakan becsengtek a Petőfi uca egyik házába. Amikor Sipos András házmester megjelent a kapuban, ismeretlen tettesek rárohantak és botokkal véresre verték. A házmester azonnal feljelentést tett. A nyomzás megindult.

Kis Viktória eszéledeány szélhámoskodás címén feljelentette Nagy Rózália eszéledeányt. — Az elmúlt éjjel tűz ütött ki a Dibella kötött-szövött arugyár festékosztályán. A tüzoltóság kivevült, azonban a tüzet, amely nem volt egyéb kéménytűznél, akkor már lokalizálták.

Névrekorder maharadzák. Londonban a birodalmi konferencián résztvevő most a legtöbb indiai maharadza is. Mint az egyik angol lap megállapítja, a legtöbb maharadzának a neve „Jimpomálo”. Tudniillik nagyon hosszú neveik vannak ezeknek a hindu fejedelmeknek. A dhhorpuri maharadza például a következő négyüteményt viseli: „Maharadjahira Sri Sawai Maharaj Bahadur Dildaihan Singh Lokindar Bahadur Diler Jang Jai Deo”. A bikaneri maharadza a következő diszes nevet viseli: „Maharaja Shri Sir Ganga Sing Bahadur”. Ezek a leghosszabb nevek a bhutáni és a travancorei. Az előbbinek a neve a következőképpen hangzik: „Sri Sri Sri Sri Sri Jigme Wanchuk (kiejtése dadogó számára fölötté alkalmas). A travancorai maharadza neve a következő: „Sri Rama Varma Maharaja Raja Rama Raja Bahadur Shamsar Jung”.

Merényletet követtek el az ir egészségügyi miniszter ellen. Dublinból jelentik: Tegnap este ismeretlen tettesek revolvermerényletet követtek el az ir szabadállam egészségügyi minisztere ellen. Amikor az estélyről több barátja kíséretében eltávozott, a kapu alatt egy fiatalember ugrott eléje és három revolver lövést adott le rá. A lövések nem találtak. A merénylet láttára közbevetették magukat a minisztert kísérő detektívek, mire a merénylő és ennek társai a titkosrendőrök ellen fordultak. Valóságos revolverharc fejlődött ki a támadók és a detektívek között, majd a merénylőknek sikerült a nagy zűrzavarban elmenekülni. A lövöldözés során az egyik titkosrendőr súlyosan megsebesült, akinek állapota életveszélyes.

Diplomáciai bonyodalom egy német film körül. Londonból jelentik: Újabb németellenes film foglalkoztatja a diplomáciai köröket. A „Hells Angels” című filmről van szó, amelyben Zepelinek bombát dobnak Londonra és a németeket mint barbárokat állítja be. Amikor a filmet Washingtonban bemutatták, az amerikai német nagykövet felhívta a washingtoni kormány figyelmét arra, hogy a darab erősen sérti a németeket. Az amerikai kormány azonban azt válaszolta, hogy nincs törvényes eszköz, amelynek alapján a kép előállítható ellen eljárhatnának. A film most Angliában kerül előadásra és bár abból az angol cenzura igen nagy részeket kivett, a londoni német nagykövet mégis szükségesnek látta, hogy a film ellen a brit kormánynál is tiltakozást jelentsen be.

Felmentették Habsburg Lipótot. Londonból jelentik: Newyorki jelentés szerint a bíróság négy óras tanácskozás után felmentette Habsburg Lipót főherceget, akit Mária Terézia főhercegnő nyakláncának eladása körül visszaélésekkel vádoltak meg.

Román-német gazdasági tárgyalások folytak Genfben. Genfből jelentik: A leszerelési tárgyalások tartama alatt német és román gazdasági tárgyalások folytak Genfben, amelyeket most egyelőre lezártak a megbeszéléseket januárban fogják a kérdéstről tovább folytatani.

Litvinov Berlinben. Berlinből jelentik: Litvinov orosz külügyi népbiztos Berlinbe érkezett, ahol a kormány több tagjával, de főképpen Curtius külügyminiszterrel fog tárgyalásokat folytatni. Diplomáciai körökben nagy érdek lődés előzi meg Liavinov berlini látogatását.

Több száz halottja van a teheráni földrengésnek. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung közlése szerint Teheránban katasztrófális méretű földrengés pusztított. Öt városrészt összeomlott. A földrengésnek több száz halottja van.

Kellog amerikai államtitkár az 1929-es Nobel-békedíj nyertese. Stockholmól jelentik: Az 1929-es év Nobel-békedíját Kellog amerikai államtitkár nyerte el, míg az 1930-as év békedíját Söderblom érseknek adták.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN.

Doumergue francia köztársasági elnök tegnap vadászatot rendezett a Ram bouillet kastély környékén. A törvényhozó testületek tagjai hivatalosok voltak a vadászatban, amelyet lakoma zárt be.

Az angol rádióban tegnap este Bartók Béla zenekari kísérettel hangversenyt adott. Bartóknak egy ifjúkori rapszódiaját is előadták s a sajtó nagy elismeréssel emlékezik meg Bartókról, az előadóművészről és a zeneszerzőről.

Németország is aláírta a megtámadás veszélye előtt álló államok pénzügyi támogatására irányuló egyezményt. Genfből jelentik: Németország népszövetségi delegátusa kormánya megbízásából ma aláírta a megtámadott, illetve támadás veszélye előtt álló állam pénzügyi támogatására irányuló nemzetközi egyezményt.

LEITNER ZOLTÁN:
Őrsön
 a zsidóság frontján

Nahum Sokolov előszavával. A jeles publicista írásai az aktuális zsidó problémákról — Ára 100 lej
 KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Hirdessen az Uj Keletben

1031 180 Lei
 küldi
 CLUJ

